

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Ndob/49/2024
Identifikačné číslo spisu:	6124372897
Dátum vydania rozhodnutia:	16.12.2024
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivana Nemčeková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2024:6124372897.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ivany Nemčekovej a členiek senátu JUDr. Andrey Moravčíkovej, PhD. a JUDr. Lenky Praženkovej, v spore žalobcu FARDOUS PARTNERS správcovská, k.s., so sídlom Skalná 7622/9, Bratislava, IČO: 48 002 381, správca konkurznej podstaty úpadcu Team ENERGO SK s.r.o. „v konkurze“, so sídlom Kokava nad Rimavicou 1445, Kokava nad Rimavicou, IČO: 50 447 599, zastúpeného advokátskou kanceláriou, ARIES LEGAL s.r.o., so sídlom Skalná 7622/9, Bratislava, IČO: 54 726 417, proti žalovanému Spoločenstvo vlastníkov bytov - Námestie slobody 97, so sídlom Námestie slobody 97, Vranov nad Topľou, IČO: 37 872 427, zastúpenému advokátkou, JUDr. Stanislava Kandalu, so sídlom Budovateľská 1288, Vranov nad Topľou, IČO: 53 003 730, o zaplatenie 1 676,99 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25Cb/129/2024, o nesúhlase Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, takto

rozhodol:

Príslušným súdom na konanie v spore vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 25Cb/129/2024 je Okresný súd Vranov nad Topľou.

Odôvodnenie

Okresný súd Banská Bystrica dňa 26.11.2024 postúpil spor na prejednanie a rozhodnutie Okresnému súdu Prešov z dôvodu, že po podaní odporu žalovaným bol zo strany žalobcu podaný návrh na pokračovanie v konaní na súde príslušnom na prejednanie vecí podľa § 10 ods. 3, resp. § 14 ods. 3 zákona č. 307/2016 Z. z. o upomínacom konaní v znení neskorších predpisov (ďalej aj „zákon o UK“).

2. Okresný súd Prešov s postúpením sporu nesúhlasil a namietol, že nie je súdom príslušným na prejednanie a rozhodnutie sporu. Nesúhlas s postúpením odôvodnil tvrdením, že v danej veci sa nejedná o obchodnoprávny spor, keďže nie je naplnený predpoklad povahy subjektov podľa ust. § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“) na strane

žalovaného, nakoľko spoločenstvo vlastníkov bytov bytového domu v zmysle príslušných ustanovení zákona č. 182/1993 Z. z. o vlastníctve bytov a nebytových priestorov (ďalej tiež „ZoVB“) nevystupuje ako podnikateľský subjekt, ale ako zákonný zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov. Spis predkladajúci súd podporne poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/71/2022 a konštatoval spotrebiteľský charakter posudzovaného záväzku, v dôsledku čoho ide o občianskoprávny spor.

3. Z vyššie uvedeného dôvodu Okresný súd Prešov predložil súdny spis Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“) ako súdu spoločne nadriadenému obom súdom podľa § 43 ods. 2 CSP na rozhodnutie o príslušnosti.

4. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej tiež „najvyšší súd“), ako súd spoločne nadriadený Okresnému súdu Banská Bystrica a Okresnému súdu Prešov na rozhodnutie o príslušnosti (§ 43 ods. 2 CSP), po preskúmaní okolností sporu o príslušnosť, dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica, je dôvodný.

5. Podľa ustanovenia § 36 ods. 1 a 2 CSP, konanie sa uskutočňuje na súde, ktorý je na prejednanie príslušný. Príslušnosť sa určuje podľa okolností v čase začatia konania, takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania.

6. Podľa ustanovenia § 40 CSP, súd aj bez námietky skúma vecnú príslušnosť, kauzálnu príslušnosť a funkčnú príslušnosť počas celého konania; kauzálnu príslušnosť v obchodnoprávných sporoch súd skúma iba do otvorenia pojednávania alebo predbežného prejednávania sporu.

7. Podľa ustanovenia § 43 ods. 1 CSP, ak súd postupom podľa § 40 a § 41 zistí, že nie je príslušný, bezodkladne postúpi spor príslušnému súdu bez rozhodnutia a upovedomí o tom žalobcu. Žalovaného upovedomí len vtedy, ak mu už bola žaloba doručená.

8. Podľa ustanovenia § 43 ods. 2 CSP, ak súd, ktorému bol spor postúpený, s postúpením nesúhlasí, bezodkladne predloží súdny spis bez rozhodnutia spoločne nadriadenému súdu na rozhodnutie o príslušnosti; ak ide o spor o miestnu príslušnosť, predloží súdny spis svojmu nadriadenému súdu. Týmto rozhodnutím sú súde viazané.

9. Podľa ustanovenia § 13 CSP, na konanie v prvej inštancii je miestne príslušný všeobecný súd žalovaného, ak nie je ustanovené inak.

10. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 CSP, všeobecným súdom právnickej osoby je súd, v ktorého obvode má právnická osoba adresu sídla.

11. Podľa ustanovenia § 14 ods. 3 zákona o UK, ak žalobca v lehote podľa odseku 1 podá návrh na pokračovanie v konaní, súd postúpi vec do piatich pracovných dní súdu príslušnému na jej prejednanie podľa Civilného sporového poriadku a strany o tom upovedomí. Ak príslušným na jej prejednanie je súd podľa § 2, súd strany upovedomí o pokračovaní v konaní.

12. Podľa § 2 ods. 33 zákona č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky a o zmene zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (v znení zákonov č. 428/2004 Z. z. a č. 757/2004 Z. z.), sídlom Okresného súdu Vranov nad Topľou je mesto Vranov nad Topľou; jeho obvod tvorí územný obvod okresu Vranov nad Topľou.

13. Podľa § 261 ods. 1 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodný zákonník (ďalej tiež „ObZ“), táto časť zákona upravuje záväzkové vzťahy medzi podnikateľmi, ak pri ich vzniku je zrejme

s prihladením na všetky okolnosti, že sa týkajú ich podnikateľskej činnosti.

14. Podľa § 261 ods. 8 ObZ, pri použití tejto časti zákona podľa odsekov 1 a 2 je rozhodujúca povaha účastníkov pri vzniku záväzkového vzťahu.

15. Podľa § 262 ods. 1 ObZ, strany si môžu dohodnúť, že ich záväzkový vzťah, ktorý nespadá pod vzťahy uvedené v § 261, sa spravuje týmto zákonom.

16. Podľa ust. § 7b ods. 2 ZoVB, spoločenstvo uzatvára v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome zmluvy v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona, najmä o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov, o poistení domu alebo o prenájme podľa odseku 1. Spoločenstvo rozhoduje o rozúčtovaní nákladov na správu domu a úhrad za plnenia na jednotlivých vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome, ak to nevylučuje osobitný predpis. Pri rozúčtovaní je spoločenstvo povinné zohľadniť mieru využívania spoločných častí a spoločných zariadení domu vlastníkmi bytov a nebytových priestorov v dome. Spoločenstvo môže vo vlastnom mene vymáhať plnenie povinností vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome podľa tohto zákona.

17. Podľa § 9 ods. 7 ZoVB, spoločenstvo a správca sú povinní vykonávať správu domu samostatne v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

Spoločenstvo a správca vo vlastnom mene zastupujú a konajú na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome pred súdom a iným orgánom verejnej moci; toto zastupovanie trvá, ak sa v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci nepreukáže rozpor záujmov spoločenstva alebo správcu so záujmom zastupovaných vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome.

18. Upomínacie konanie je alternatívnym spôsobom uplatňovania peňažných nárokov k postupu podľa CSP. Konanie o predmetnom peňažnom nároku bolo začaté dňom doručenia návrhu na vydanie platobného rozkazu Okresnému súdu Banská Bystrica a po splnení podmienok podľa § 14 ods. 3 zákona o upomínamom konaní tento spor pokračuje na príslušnom súde podľa CSP v dôsledku podania návrhu žalobcu na pokračovanie v konaní. Z hľadiska uplatneného peňažného nároku konanie začaté na upomínamom súde tvorí jeden celok s konaním na súde príslušnom podľa CSP, pričom pre skúmanie procesných podmienok konania sú rozhodné okolnosti v čase začatia konania na upomínamom súde (§ 36 CSP) [m. m. 5Ndob/3/2023].

19. Upomínací súd postúpil spor na ďalšie konanie Okresnému súdu Prešov ako súdu kauzálnu príslušnému, keďže mal za to, že ide o obchodnoprávny spor. To, či spor možno definovať ako obchodnoprávny, závisí predovšetkým od právnej povahy (právneho statusu) strán a ich vzťahu, z ktorého spor vznikol. Z ust. § 489 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník vyplýva, že záväzky vznikajú z právnych úkonov, najmä zo zmlúv, ako aj zo spôsobenej škody, z bezdôvodného obohatenia alebo z iných skutočností uvedených v zákone.

Z dikcie ustanovenia § 261 ods. 1 ObZ je zrejmé, že na to, aby sa určitý záväzkový vzťah mohol kvalifikovať ako obchodnoprávny, musí byť okrem požiadavky kladenej na povahu subjektov daného vzťahu splnená aj požiadavka povahy záväzku. Uvedené požiadavky musia byť splnené pri vzniku záväzkového vzťahu, v opačnom prípade o obchodnoprávny vzťah nepôjde.

20. V predmetnom spore sa žalobca (správca konkurznej podstaty úpadcu) domáha voči žalovanému (spoločenstvo vlastníkov bytov) uhradenia pohľadávky vyplývajúcej zo zmluvy o dodávke a odbere tepla. Žalovaný v konaní vystupuje ako zákonný zástupca vlastníkov bytov a nebytových priestorov, pričom nejde o podnikateľský subjekt, ale o subjekt s osobitným právnym postavením vyplývajúcim zo zákona o vlastníctve bytov, ktorý vykonáva v zmysle

§ 9 ods. 7 ZoVB správu bytového domu v mene a na účet vlastníkov bytov.

Rovnako tak v zmysle § 7b ods. 2 ZoVB, spoločenstvo vlastníkov bytov uzatvára v mene a na účet vlastníkov bytov a nebytových priestorov v dome zmluvy v rozsahu svojej činnosti podľa tohto zákona, najmä o dodávke plnení spojených s užívaním bytov a nebytových priestorov.

Spoločenstvo vlastníkov bytov teda aj v predmetnom spore koná v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov bytového domu. Z uvedeného je zrejmé, že požiadavka kladená ustanovením § 261 ods. 1 ObZ na povahu subjektov nie je splnená, keďže žalovaný pri vzniku záväzkového vzťahu nepožíval status podnikateľa. Na základe toho a priori nemožno považovať predmetný právny vzťah medzi žalobcom a žalovaným za obchodnoprávny záväzkový vzťah (obdobne vid' uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Obdo/21/2022 z 27. septembra 2023, resp. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Ndob/15/2024 z 26. júna 2024).

21. Súčasne najvyšší súd podotýka, že vlastníci bytov ako aj správca bytového domu majú vecnú legitimáciu v sporoch týkajúcich sa správy bytového domu (por. aj nález ÚS SR II. ÚS 302/2019). Taktiež poukazuje na už skôr prijatý záver, že „(o) spotrebiteľskú zmluvu pôjde aj v prípadoch, keď do spotrebiteľského záväzku vstupuje spotrebiteľ, ktorý je zo zákona zastúpený kvalifikovanou osobou ako zástupcom pre prípad dojednaní konkrétnych služieb a tovarov a ich dodávky a pod. Takýmto prípadom je aj správca bytového domu, ktorý vychádzajúc zo zmocnenia udeleného vlastními bytov a nebytových priestorov v bytovom dome, dojednáva konkrétne zmluvné podmienky dodávky a odberu tovarov a služieb v mene vlastníkov bytov a nebytových priestorov“ (rozsudok najvyššieho súdu z 31. mája 2023, sp. zn. 5Cdo/71/2022). Obdobne, keďže v danom prípade je predmetom konania žalobou uplatnený nárok zo zmluvy o dodávke a odbere tepla, uzavretej medzi dodávateľom (úpadcom) a vlastními bytov a nebytových priestorov, v mene ktorých pri správe bytového domu koná žalované spoločenstvo, je možné (pre účely rozhodovania o príslušnosti) predpokladať spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu, ako aj s ním súvisiaceho sporu.

22. Z vyššie uvedeného je možné uzavrieť, že predmetný spor má charakter občianskoprávny a nie obchodnoprávny. Preto na jeho prejednanie nie je daná kauzálna príslušnosť súdu podľa § 22 CSP [tu podľa § 22 písm. e) CSP] a nesúhlas Okresného súdu Prešov III s postúpením sporu je dôvodný.

23. Keďže v danom prípade bolo zistené, že sa nejedná o obchodnoprávny spor, je zrejmé, že postup Okresného súdu Banská Bystrica, ktorým postúpil spor Okresnému súdu Prešov ako súdu kauzálnu príslušnému, nebol správny. Vzhľadom na to, že nejde o obchodnoprávny spor, pri určení súdu príslušného na konanie v spore sa prednostne neaplikuje § 22 CSP upravujúci kauzálnu príslušnosť súdu v obchodnoprávných sporoch. V danom spore je tak na konanie príslušný všeobecný súd žalovaného. Preto za aplikácie § 13 v spojení s § 15 ods. 1 CSP, príslušným súdom na konanie v spore je Okresný súd Vranov nad Topľou.

24. Na základe vyššie uvedeného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že nesúhlas Okresného súdu Prešov s postúpením sporu Okresným súdom Banská Bystrica je dôvodný, a preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

25. Rozhodnutie prijal Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.